

การวิเคราะห์ลักษณะความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือในบทเพลงเดี่ยวกีตาร์คลาสสิกที่ใช้ในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

The Analysis of Finger Independence Characteristics in Classical Guitar Solo Pieces
Instructed in Undergraduate Courses

นางสาวนลิน พ่วงความสุข *

Nalin Phuangkhuamsuk

ดร.ดนัย อุทัยสุข **

Dneya Udtaisuk, Ph. D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจจำนวนและรายชื่อของบทเพลงเดี่ยวกีตาร์คลาสสิกในระดับอุดมศึกษาที่มีคุณลักษณะในการเสริมสร้างทักษะความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือจากอาจารย์ผู้สอนระดับอุดมศึกษาจำนวน 3 ท่านและเพื่อวิเคราะห์ความเป็นอิสระ ในแต่ละนิ้วมือทั้งในส่วนของมือขวาและมือซ้าย จากตัวอย่างบทเพลงกีตาร์คลาสสิกที่ใช้ในการเรียนการสอนกีตาร์คลาสสิกในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยที่ได้จากการสำรวจ วิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยมี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2 เครื่องมือประกอบด้วย 1.แบบสำรวจบทเพลงที่มีใช้ในระดับอุดมศึกษา 2. แบบวิเคราะห์เพลงสำหรับการฝึก “ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ” จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลจากการสรุปผลการสำรวจบทเพลง และวิเคราะห์บทเพลงที่ได้รับคัดเลือกด้วยแบบวิเคราะห์เพลงสำหรับการฝึก “ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ”

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การนำเสนอผลการสำรวจจำนวนและรายชื่อของบทเพลง โดยได้บทเพลงทั้งหมด 33 เพลงและคัดเลือกเพลงที่ได้รับเลือกร้อยละ 100 จากผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด ประกอบด้วย 4 เพลงคือได้แก่ 1. Fantasia: S.L. Weiss 2. Prelude Fugue and Allegro: J.S. Bach 3. Variation on a theme of G.F. Handel : M. Giuliani และ 4. Estudios 2 (Segovia Edition) F. Sor และตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพลง Variation on a theme of G.F. Handel : M. Giuliani ซึ่งเป็นเพลงที่ได้รับการคัดเลือกจากอาจารย์ผู้สอนระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีคะแนนความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือทางด้านการเล่นเสียงมากที่สุด

* โรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์ จังหวัดสมุทรปราการ

E-mail Address: aom_withhappy@hotmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชา ศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: noonnin@yahoo.com

ISSN 1905-4491

Abstract

The purpose of this research was were to survey the number and the title of guitar solo pieces instructed in undergraduate courses that foster finger independence characteristics from three college instructors and to analyze finger independence characteristics in one of the guitar solo pieces from the selections. Data analysis is the methodology of this research. The tools for this research include survey form and finger independence analyze form. And analyze data from summarizing the results of to survey the number and the title of guitar. And analyze the selected guitar solo pieces with finger independence analyze form.

The results of this research are divided into two parts. The first part is the list of the guitar solo pieces instructed in undergraduate courses selected by measurement that pieces must get 100% selected point from key informant including 4 pieces are 1. Fantasia: S.L. Weiss 2. Prelude Fugue and Allegro: J.S. Bach 3. Variation on a theme of G.F.Handel : M. Giuliani and 4. Estudios 2 (Segovia Edition) F.Sor. The second part is the analysis details of finger independence characteristics of Variation on a theme of G.F.Handel: M. Giuliani, selected piece from three college instructors. Which has most point in accent of right finger independence.

คำสำคัญ: ความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือ / บทเพลงเดี่ยวกีตาร์คลาสสิกในระดับอุดมศึกษา

KEYWORDS: FINGER INDEPENDENCE CHARACTERISTICS / GUITAR SOLO PIECES INSTRUCTED IN UNDERGRADUATE COURSES

บทนำ

กีตาร์เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายที่เล่นด้วยการดีด (Plucking instrument) มีวิวัฒนาการทั้งในตัวเครื่องดนตรี และ วิธีการบรรเลงมายาวนาน และพัฒนามาจนมีลักษณะของเครื่องดนตรีเหมือนในปัจจุบัน ตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1750 (Wade, 2001) แต่กีตาร์เป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมค่อนข้างน้อยกว่าเครื่องดนตรีประเภทอื่น สังเกตได้จากจำนวนบทเพลง และหลักฐานต่างๆ แต่หลังจากยุคของ Andres Segovia ซึ่งเป็นนักกีตาร์ ครูสอนกีตาร์ที่มีชื่อเสียงชาวสเปน (1893-1987) ท่านได้บันทึกเสียง และสร้างผลงานต่างๆไว้มากมาย ซึ่งทำให้ผู้ที่สนใจในการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างเห็นได้ชัด (Duncan,1980; Wade:Garno,1997) ในการปฏิบัติทักษะกีตาร์คลาสสิกมีพื้นฐานที่จำเป็นหลายประการด้วยกัน และพื้นฐานอย่างหนึ่งที่สำคัญกับทักษะการบรรเลงกีตาร์คลาสสิก และส่งผลให้บรรเลงเทคนิคอื่นๆได้ดีคือ Finger Independence หรือ ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ (Tennant,1995) เพราะกีตาร์คลาสสิกเป็นเครื่องดนตรีมีการทำงานของมือทั้ง 2 ข้างไม่เหมือนกันโดยมือซ้ายทำหน้าที่กดโน้ต มือขวาทำหน้าที่ดีดหรือผลิตเสียง และหยุดเสียงที่ไม่ต้องการ อีกทั้งกีตาร์คลาสสิกเป็นเครื่องดนตรีที่ต้องบรรเลงหลายแนว ผู้บรรเลงจึงต้องอาศัยความสามารถในการควบคุมนิ้วมือแต่ละนิ้วเพื่อผลิตเสียงที่ต้องการได้ในหลากหลายมิติ ถ้าผู้เรียนได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือที่ดี จะส่งผลต่อการบรรเลงเทคนิคกีตาร์คลาสสิกอื่นๆด้วย (Glise,1997; Duncan,1980;Tennant,1995)

การเรียนการสอนวิชากีตาร์คลาสสิกในประเทศไทยเริ่มเป็นที่แพร่หลายมากขึ้น โดยมีการเรียนการสอนทั้งในสถาบันดนตรี การเรียนการสอนแบบเรียนโดยตรงกับครูผู้สอนระดับมหาวิทยาลัย บทเพลงที่ใช้ในการเรียนการสอนกีตาร์คลาสสิกในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยปัจจุบัน (พ.ศ. 2557) เป็นบทเพลงที่ผู้สอนกีตาร์คลาสสิกแต่ละสถาบันคัดสรรมาเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ในการบรรเลงเช่น ท่าทางในการบรรเลง (Sitting posture) กลไกการ

ทำงานของมือทั้ง 2 ข้าง (Anatomical Function of the Hands) ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ (Finger Independence) เป็นต้น (Glise, 1997)(ขวเจตน์ มาสกูลรัตน์, 2555; พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์, 2555; วิทยาศาสตร์ เวียงสมุทร, 2555:สัมภาษณ์) โดยบทเพลงที่คัดเลือกนั้นซึ่งมีหลากหลายระดับ ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของบทเพลงที่คีตกวีได้ประพันธ์ขึ้น โดยส่วนมากแล้วบทเพลงที่ใช้บรรเลงมีตั้งแต่บทเพลงในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance) จนกระทั่งถึงศตวรรษที่ 20 (Contemporary) (วิทยา วอสเปียน, 2531)(ขวเจตน์ มาสกูลรัตน์, 2555; พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์, 2555; วิทยาศาสตร์ เวียงสมุทร, 2555:สัมภาษณ์)

การวิจัยครั้งนี้จะให้ความสำคัญกับทักษะความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือในบทเพลงที่ใช้ในการเรียนการสอนกีตาร์คลาสสิกในระดับมหาวิทยาลัย เก็บข้อมูลการสอบถามจากอาจารย์ที่สอนวิชาทักษะกีตาร์ในระดับอุดมศึกษา ในมหาวิทยาลัยที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล มีประสบการณ์ด้านการสอนทักษะในระดับชั้นปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า 2 ปี และมีผลงานเป็นที่ยอมรับของวงการเรียนการสอนกีตาร์คลาสสิกในประเทศไทย เช่น ได้รับเชิญไปแสดง และเป็นกรรมการในการแข่งขันระดับประเทศ เก็บข้อมูลด้วยแบบสำรวจบทเพลงที่ใช้ในระดับอุดมศึกษาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร และคัดเลือกบทเพลงที่ใช้ในการเรียนการสอน และทำการวิเคราะห์บทเพลงด้วยแบบวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ โดยวิเคราะห์ในเชิงทฤษฎี และทักษะความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือ ซึ่งแบบวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือสร้างขึ้นตามหลักการสร้างแบบสังเกต (วรรณิ แกมเกตุ, 2551; กาญจนา มณีแสง, 2522; บุญชม ศรีสะอาด, 2535) โดยเลือกใช้ แบบสำรวจรายการ และแบบมาตรประมาณค่า ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะให้ความน้ำหนักกับการวิเคราะห์ทักษะความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือมากกว่าทักษะอื่นๆ

เนื่องจากกีตาร์คลาสสิกเป็นเครื่องสายที่ใช้การบรรเลงด้วยการดีด และมีกลไกการทำงานของมือทั้ง 2 ข้างที่เป็นเอกลักษณ์แตกต่างกัน (Glise, 1997) ในขณะที่มือทั้ง 2 ข้างมีลักษณะกล้ามเนื้อที่เหมือนกัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้กลไกวิธีการบรรเลงของมือทั้ง 2 ข้างอย่างดี ประกอบกับกีตาร์เป็น Chordophones คือเครื่องดนตรีที่มีลักษณะเป็นสายที่สามารถบรรเลงเสียงประสานได้ (Wade, 2001) ซึ่งสามารถบรรเลงเพลงที่มีหลายแนวเสียงได้ กีตาร์จึงเป็นเครื่องดนตรีที่มีความต้องการความสามารถเรื่องความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ (Finger Independence) ค่อนข้างสูง ดังนั้นการพัฒนาทักษะความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือจะช่วยให้ผู้เรียนกีตาร์คลาสสิกในระดับอุดมศึกษาเข้าใจบทเพลง และสามารถพัฒนาทักษะการเล่นกีตาร์ได้มากขึ้นจากบทเพลงที่ใช้ในการเรียนการสอนอยู่แล้ว นอกจากนี้การพัฒนาทักษะความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือที่จะส่งผลดีไปถึงเทคนิคพื้นฐานอื่นๆ เช่น บาร์แบบบานพับ (Hinge bar), เทรมโมโล (Tremolo), ความแข็งแรงของมือขวา และความคล่องตัว ยึดหยุ่นของมือซ้าย นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนมีความทักษะในการวิเคราะห์บทเพลง ซึ่งเป็นผลดีกับผู้เรียนทั้งในด้านการพัฒนาทักษะของ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2553) และการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นต่อไป

เครื่องมือในงานวิจัยประกอบด้วย 1 แบบสำรวจบทเพลงที่ใช้ในระดับอุดมศึกษา โดยออกแบบเครื่องมือตามหลักการสร้างแบบสังเกต ประเภทแบบสำรวจรายการ 2 แบบวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ โดยออกแบบเครื่องมือตามหลักการ 2 ด้านคือ หลักการวิเคราะห์บทเพลง และหลักสร้างแบบสังเกต หลักการในส่วนแรกคือการวิเคราะห์บทเพลงถือเป็นทักษะที่สำคัญของนักดนตรี (Parncutt, 2002) เป็นการสังเกต วิเคราะห์ สังเคราะห์บทเพลงทั้งในด้านทฤษฎี ปฏิบัติ และสุนทรียศาสตร์ ซึ่งทักษะนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนทักษะดนตรี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2553) ในการวิเคราะห์บทเพลงควรจะวิเคราะห์ในด้านทฤษฎี ซึ่งจะต้องวิเคราะห์ในเรื่ององค์ประกอบดนตรีด้านเนื้อหาดนตรี ได้แก่ จังหวะ ทำนอง ฉันทลักษณ์ เสียงประสาน ลักษณะของเสียง และสีสันท

(ณรุทธ์ สุทนต์, 2553) หลักการในส่วนที่ 2 คือหลักสร้างแบบสังเกต การออกแบบการวิจัยให้ตอบจุดประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง และน่าเชื่อถือที่สุดนั้น นักวิจัยได้คำนึงถึงหลักการ 3 ข้อ คือ การออกแบบการวัดตัวแปร การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง และการออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล (วรรณิ แกมเกตุ, 2551; สุวิมล ติรภานัน, 2549) ในงานวิจัยชิ้นนี้ใช้หลักการวัดตัวแปร โดยใช้แบบสังเกตเพราะทรัพยากรที่มีอยู่ในงานวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่เป็นพฤติกรรมการบรรเลงกีตาร์คลาสสิก จึงเหมาะที่จะวัดด้วยแบบสังเกต(วรรณิ แกมเกตุ, 2551; กาญจนา มณีแสง, 2522) และเลือกใช้แบบสังเกตที่เหมาะสมกับลักษณะของตัวแปร และการวิเคราะห์ข้อมูล คือ แบบมาตรประมาณค่ามาใช้ในการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยแบบมาตรประมาณค่า เป็นแบบสังเกตที่ผู้สังเกตต้องประเมินค่าสิ่งที่สังเกตได้ ตามหัวข้อที่กำหนด โดยมีเกณฑ์ในการประเมินค่ากำหนดไว้ล่วงหน้า โดยควรมี Scale ระหว่าง 1-5 และไม่ควรเกิน 10 (สุวิมล, 2549; วีรยา, 2539)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจจำนวนและรายชื่อของบทเพลงเดี่ยวกีตาร์คลาสสิกในระดับอุดมศึกษาที่มีคุณลักษณะในการเสริมสร้างทักษะความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ

2. เพื่อวิเคราะห์และจำแนกความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือจากเพลง Fantasia : S.L. Weiss, Prelude Fugue and Allegro: J.S. Bach, Variation on a theme of G.F. Handel : M. Giuliani และ Estudios 2 (Segovia Edition) F. Sor ซึ่งเป็นเพลงที่ได้รับการคัดเลือกจากอาจารย์ผู้สอนระดับอุดมศึกษาว่ามีความเหมาะสมในการเรียนการสอนกีตาร์คลาสสิกในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

นิยามศัพท์

ความเป็นอิสระในมือซ้ายแนวดิ่ง หมายถึง คือ การเคลื่อนย้ายนิ้วมือขึ้นลง จากสายหนึ่งไปสู่อีกสายหนึ่งได้อย่างอิสระ ซึ่งสามารถเคลื่อนย้ายได้ทีละนิ้ว หรือหลายนิ้วพร้อมกันก็ได้ ซึ่งจะมีความยากง่ายแตกต่างกันออกไป ประกอบด้วย การเคลื่อนไหว 1 นิ้ว, การเคลื่อนไหว 2 นิ้ว, การเคลื่อนไหว 3 นิ้ว และการเคลื่อนไหว 4 นิ้ว

ความเป็นอิสระในมือซ้ายตั้งแนวนอน หมายถึง การเคลื่อนย้ายนิ้วมือซ้าย จาก Position หนึ่งไปสู่อีก Position หนึ่ง เป็นการเคลื่อนไหวนิ้วมือในแนวนอน (ซ้าย-ขวา) ประกอบด้วย การยืดนิ้วมากกว่า Position ปกติ 1 ช่อง, การยืดนิ้วมากกว่า Position ปกติ 2 ช่อง และการยืดนิ้วมากกว่า Position ปกติ 3 ช่องขึ้นไป

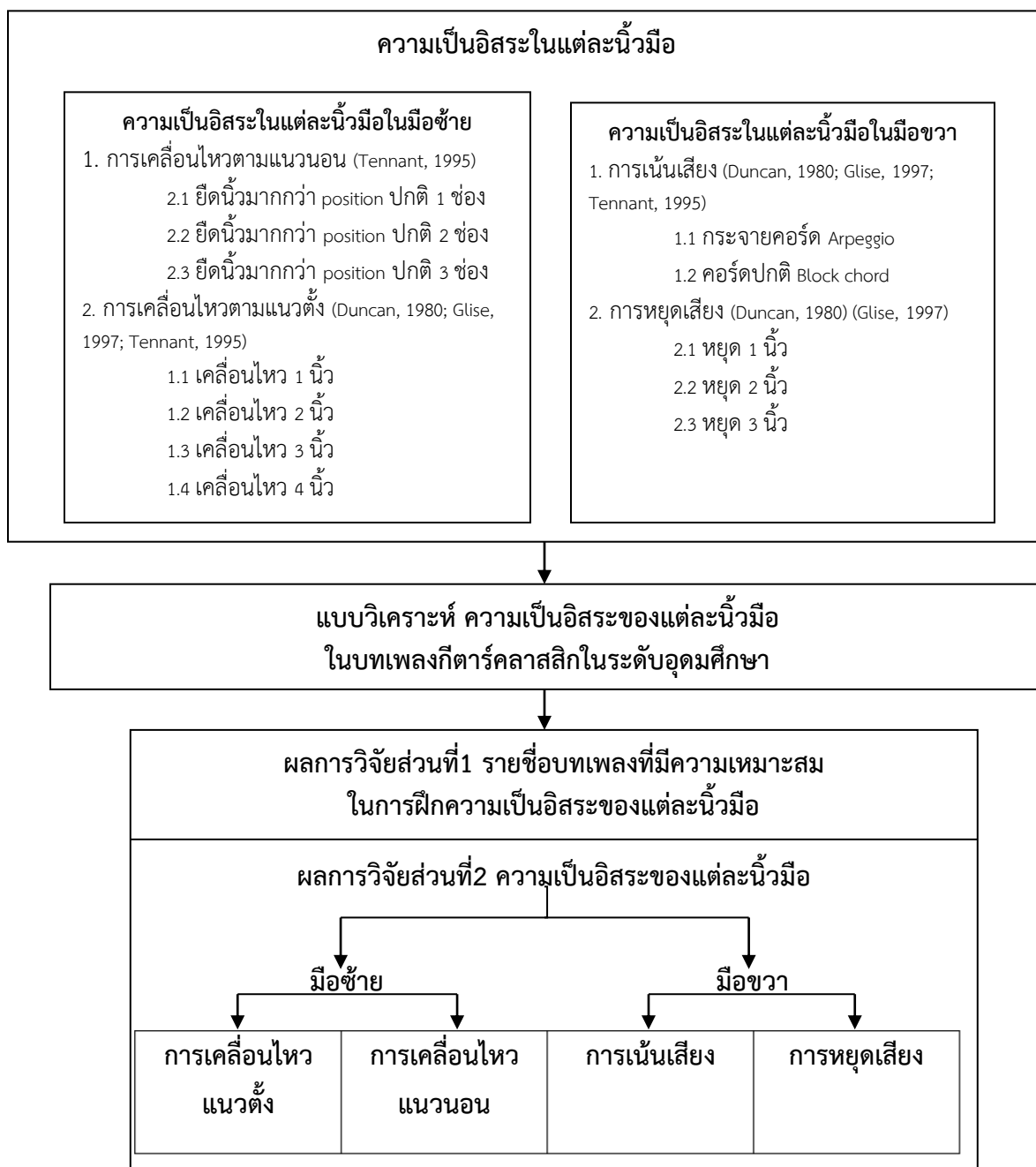
ความเป็นอิสระในมือขวาการเน้นเสียง หมายถึง การเน้นน้ำหนักเสียงในนิ้วมือขวาให้มีเสียงที่เด่นชัดกว่าเสียงอื่นๆ ประกอบด้วย การเน้นเสียงในขณะที่เล่นกระจายคอร์ด (Arpeggio) และการเน้นเสียงในขณะที่เล่นคอร์ดปกติ (Block chord)

ความเป็นอิสระในมือขวาการหยุดเสียง หมายถึง การหยุดเสียงในนิ้วมือขวาเพื่อไม่ให้เกิดเสียงรบกวนหรือสร้าง Articulation ที่ต้องการ ประกอบด้วย หยุด 1 นิ้ว, หยุด 2 นิ้ว และหยุด 3 นิ้ว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องการสำรวจบทเพลงเดี่ยวกีตาร์คลาสสิก ที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาทักษะดนตรีในระดับปริญญาตรี เพื่อศึกษา และวิเคราะห์ทักษะความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ ในการบรรเลงกีตาร์คลาสสิก เป็นกรอบแนวคิดที่นำปัจจัยในทักษะความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ ในการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกมาเป็นมาสร้างได้แก่ องค์ประกอบของความเป็นอิสระในนิ้วมือ ซึ่งประกอบด้วย ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือในมือขวา ที่มีการเน้นเสียง และการหยุดเสียง และอีกส่วนคือ ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือในมือซ้าย ที่มีการเคลื่อนไหวตาม

แนวนอน และการเคลื่อนไหวตามแนวตั้ง เพื่อนำมาพัฒนาเป็น แบบวิเคราะห์เพลงสำหรับการฝึก “ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ” ในการบรรเลงกีตาร์คลาสสิก ดังที่แสดงเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ1.เพื่อสำรวจบทเพลงเดี่ยวกีตาร์คลาสสิกในระดับอุดมศึกษาที่มีคุณลักษณะในการเสริมสร้างทักษะความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ 2.เพื่อวิเคราะห์ และจำแนกความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือในบทเพลงกีตาร์คลาสสิกที่ใช้ในการเรียนการสอนกีตาร์คลาสสิกในระดับปริญญาตรีในประเทศไทย โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมการ ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาข้อมูลที่เป็นพื้นฐานในงานวิจัย โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบในการวิจัยในหัวข้อต่อไปนี้

1.1 ศึกษาการวิเคราะห์บทเพลงกีตาร์คลาสสิก ตามทักษะการบรรเลงกีตาร์คลาสสิก และหลักการวัดประเมิน

1.2 ศึกษาความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ (Finger Independence) โดยศึกษาทักษะความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ เพื่อกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ของตัวแปรที่จะศึกษา

1.3 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย

เมื่อศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย แล้วผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อ 1.เพื่อสำรวจบทเพลงเดี่ยวกีตาร์คลาสสิกในระดับอุดมศึกษาที่มีคุณลักษณะในการเสริมสร้างทักษะความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ 2.วิเคราะห์ และจำแนกความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือในกีตาร์คลาสสิก ในบทเพลงที่ใช้ในการเรียนการสอนกีตาร์คลาสสิกในระดับปริญญาตรีในประเทศไทย

ขั้นที่ 3 กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) การวิจัยในขั้นตอนนี้ แบ่งขั้นตอนออกเป็น 2 ส่วนคือ

3.1 การสำรวจบทเพลง การสำรวจบทเพลงที่ใช้ในการเรียนการสอนกีตาร์คลาสสิกในระดับปริญญาตรีในประเทศไทยที่มีความเหมาะสมในการฝึกความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ โดยผู้วิจัยคัดเลือกอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาที่จะใช้เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก(Key Informant) ด้วยเกณฑ์ 1.สอนในสถาบันที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล 2. มีประสบการณ์ด้านการสอนทักษะในระดับชั้นปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า 2 ปี 3.มีผลงานเป็นที่ยอมรับของวงการเรียนการสอนกีตาร์คลาสสิกในประเทศไทย เช่น ได้รับเชิญไปแสดง และเป็นกรรมการในการแข่งขันระดับประเทศ ซึ่งคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นจำนวน 7 สถาบัน แต่ในงานวิจัย สามารถเก็บข้อมูลได้ 3 สถาบัน ได้แก่

- อาจารย์ชวเจตน์ มาสกุลรัตน์ ผู้สอนรายวิชา ทักษะดนตรี กีตาร์คลาสสิก คณะครุศาสตร์ สาขาดนตรีศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- อาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ ผู้สอนรายวิชา เครื่องเอก กีตาร์คลาสสิก คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

- อาจารย์รัฐศาสตร์ เวียงสมุทร ผู้สอนรายวิชาทักษะดนตรี กีตาร์คลาสสิก คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 การวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือของบทเพลง ผู้วิจัยเป็นผู้วิเคราะห์บทเพลงที่ได้จากการสำรวจมาวิเคราะห์การวิเคราะห์เชิงทฤษฎี และวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ โดยวิเคราะห์เชิงทฤษฎีตามหลักการวิเคราะห์บทเพลงในการสอนทักษะดนตรี โดยใช้แนวคิดเรื่ององค์ประกอบดนตรี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2553) และวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือตามแนวคิดเรื่องความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ (Duncan, 1980; Glise, 1997; Tennant, 1995)

ขั้นที่ 4 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย

4.1 แบบสำรวจบทเพลงที่ใช้ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแบบสำรวจที่มีรายชื่อบทเพลงที่ใช้ในการเรียนการสอนดนตรีในระดับอุดมศึกษา แบ่งตามระดับชั้นปีให้ผู้ตอบแบบสำรวจเลือกบทเพลงที่ใช้ในการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้นและเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสำรวจสามารถระบุเพลงเพิ่มเติมได้

4.2 แบบวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

4.2.1. การวิเคราะห์เชิงทฤษฎี

4.2.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของบทเพลง แบบสังเกตบทเพลงและนำข้อมูลในบทเพลงมาเติมในช่องคำถามที่กำหนด ประกอบด้วยชื่อเพลง ผู้ประพันธ์ และความยาวของบทเพลง

4.2.1.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบดนตรี แบบสังเกตบทเพลงและนำเสนอข้อมูลด้านต่างๆ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านจังหวะซึ่งประกอบด้วย ความเร็ว (Tempo) และ อัตราจังหวะ (Meter), ด้านทำนองซึ่งประกอบด้วย บันไดเสียง (Scale) และทำนองหลัก (Theme), ด้านสัจลักษณ์ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการประพันธ์ (Form) และด้านพื้นผิว (Texture), ด้านเสียงประสาน (Harmony) ซึ่งประกอบด้วยความเข้มของเสียง (Dynamic) และเครื่องหมายความรู้สึก (Expression marks) และด้านสีสันทันของเสียง (Tone Color) (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2553; ณิชชา พันธุ์เจริญ, 2543)

4.2.2 การวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (สุวิมล ติรภานัน, 2549; วีรยา ภัทรอาชาชัย, 2539) โดยการสังเกตความถี่ของความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือจากบทเพลง Variation on a theme of G.F.Handel : M. Giuliani ซึ่งเป็นเพลงที่ได้รับการคัดเลือกจากอาจารย์ผู้สอนระดับอุดมศึกษา

การกำหนดรายการข้อมูล โดยศึกษาหลักการเคลื่อนไหวนิ้วมือในการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกจากเอกสาร พบว่าการเคลื่อนไหวของนิ้วมือซ้ายในการบรรเลงกีตาร์คลาสสิก จะใช้นิ้วในการบรรเลงทั้งหมด 4 นิ้วด้วยกันคือ นิ้วชี้(นิ้ว 1), นิ้วกลาง(นิ้ว 2), นิ้วนาง(นิ้ว 3) และนิ้วนัย(นิ้ว 4) ลักษณะของโน้ตที่ต้องอาศัยความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือในมือซ้ายคือ การรักษาตำแหน่งโน้ตในแต่ละแนวเสียงกล่าวคือ ต้องกดนิ้วบางส่วนค้างไว้ในขณะที่เคลื่อนย้ายนิ้วที่เหลือ เพื่อรักษาความยาวของโน้ตแนวใดแนวหนึ่ง ในขณะที่แนวเสียงที่เหลือดำเนินต่อไป โดยความเป็นอิสระในนิ้วมือซ้ายสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การเคลื่อนไหวตามแนวนอน และแนวตั้ง ซึ่งสามารถจำแนก และจัดหมวดหมู่ตัวแปรเป็นตัวแปรต่างๆที่จะนำเสนอในตารางที่ 1

การเคลื่อนไหวของนิ้วมือขวาในการบรรเลงกีตาร์คลาสสิก จะใช้นิ้วในการบรรเลงทั้งหมด 4 นิ้วด้วยกันคือ นิ้วโป้ง(นิ้ว p), นิ้วชี้(นิ้ว i), นิ้วกลาง(นิ้ว m) และนิ้วนาง(นิ้ว a) ซึ่งจะแบ่งตามลักษณะทิศทางในการเคลื่อนไหวได้เป็น 2 แบบ คือ นิ้ว i, m และ a ที่ติดเกี่ยวจากจากด้านล่างของสาย และนิ้ว p ที่ติดในทิศทางที่ตรงข้ามกับนิ้วอื่นๆคือ ติดจากด้านบนของสาย นอกจากวิธีติดที่แตกต่างกันแล้ว เสียงที่ได้จากการตีในแต่ละนิ้วก็มีความแตกต่างกัน การเน้นน้ำหนักเสียง และการหยุดเสียงในนิ้วมือขวาก็มีความสำคัญต่อการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกอย่างมาก เพราะจะทำให้เกิดน้ำหนักเสียงที่ต่างกัน มิติของทำนองและเสียงประสานที่ชัดเจนโดยความเป็นอิสระในนิ้วมือขวาสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การเน้นเสียง และการหยุดเสียง ซึ่งสามารถจำแนก และจัดหมวดหมู่ตัวแปรเป็นตัวแปรต่างๆโดยจะนำเสนอในตารางต่อไปนี้

ความเป็นอิสระในมือซ้าย				ความเป็นอิสระในมือขวา				
แนวตั้ง		แนวนอน		การเน้นเสียง		การหยุดเสียง		
ทักษะ	นิ้ว	ทักษะ	นิ้ว	ทักษะ	นิ้ว	ทักษะ	นิ้ว	
เคลื่อนไหว 1 นิ้ว	1	ยืดนิ้ว มากกว่า position	12	Arpeggio	p	หยุด 1 นิ้ว	p	
	2		13		i		i	
	3		14		m		m	
	4		23		a		a	
เคลื่อนไหว 2 นิ้ว	12	ปกติ 1 ช่อง	24	Block chord	p	หยุด 2 นิ้ว	p i	
	13		34		i		p m	
	14	ยืดนิ้ว มากกว่า position	12		m		p a	
	23		13		a		i m	
	24		14		i a			
	34		23		m a			
เคลื่อนไหว 3 นิ้ว	123	ปกติ 2 ช่อง	24		หยุด 3 นิ้ว	p i m		
	124		34			p i a		
	134	12	p m a					
	234	13	i m a					
เคลื่อนไหว 4 นิ้ว	1234	มากกว่า position	14					
			ปกติ 3 ช่อง ขึ้นไป			23		
						24		
						34		

ตารางที่ 1 ตารางรายการข้อมูลความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือ

ความเป็นอิสระในมือซ้ายแนวตั้ง	ความเป็นอิสระในมือซ้ายแนวนอน	ความเป็นอิสระในมือขวานั่นเสียง	ความเป็นอิสระในมือขวาหยุดเสียง
			
นิ้ว 1 ขยับขึ้นในแนวตั้ง จากเสียง A ไป C#	โน้ต F กดด้วยนิ้ว 2 ในช่อง 3 นิ้ว 1 กด G# ในช่อง 1 ซึ่งห่างกว่า position ปกติ 1 ช่อง	โน้ต B และ A เป็นโน้ตทำนองที่อยู่ในคอร์ด E และ A จึงต้องเล่นเน้นเสียง ทำนองให้ชัดเจน	ตัวหยุดตัวดำต้องหยุดเสียงด้วยนิ้ว p พร้อมกับเล่นโน้ต D และ G# ไปพร้อมกัน

ตารางที่ 2 ตารางแสดงตัวอย่างความเป็นอิสระในนิ้วมือแต่ละด้านในบทเพลง

ผู้วิจัยได้นำหาคะแนนของรายการข้อมูลที่กำหนดขึ้น โดยอิงจากหลักการที่ศึกษาเอกสาร(Duncan, 1980;Glise, 1997; Tennant, 1995)การสัมภาษณ์ (ชาวเจตน์ มาสกุลรัตน์, 2555; พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ ,2555;รัฐศาสตร์ เวียงสมุทร, 2555:สัมภาษณ์) และประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การบรรเลงมือซ้าย และการบรรเลงมือขวา ส่วนที่ 1 การบรรเลงนิ้วมือซ้ายสามารถเคลื่อนไหวทั้งในแนวตั้ง และแนวนอน และมีลักษณะการเคลื่อนไหวของทั้ง 4 นิ้วในลักษณะเดียวกัน แต่นิ้วที่มีความแข็งแรงคือนิ้ว 1 และ 2 ส่วนนิ้ว 3 และ 4 จะเป็นนิ้วที่แข็งแรงน้อยกว่าแต่ในการพัฒนาทักษะการใช้มือซ้ายควรที่จะพัฒนาความสามารถในการใช้งานของทุกนิ้วมือให้มีความเท่าเทียมกัน (Glise, 1997) นิ้ว 1 เป็นนิ้วที่ใช้งานในกิจกรรมประจำวันอย่างอื่นมากที่สุด จึงเป็นนิ้วที่ควบคุมได้ง่ายที่สุด รองลงมาจะเป็นนิ้ว 2 และนิ้ว 4 ส่วนนิ้วที่ควบคุมได้ยากที่สุดคือนิ้ว 3 เพราะเป็นนิ้วที่ใช้นาน้อยที่สุด จึงควบคุมได้ยากที่สุดด้วย ส่วนที่ 2 การบรรเลงกีตาร์คลาสสิกจะใช้นิ้วในการบรรเลงทั้งหมด 4 นิ้ว ซึ่งจะแบ่งตามลักษณะทิศทางในการเคลื่อนไหวได้เป็น 2 แบบ คือ นิ้ว i, m และ a ที่ติดเกี่ยวจากจากด้านล่างของสาย และนิ้ว p ที่ติดในทิศทางที่ตรงข้ามกับนิ้วอื่นๆคือ ติดจากด้านบนของสาย นอกจาก

วิธีดีดที่ต่างกันแล้ว เสียงที่ได้จากการดีดในแต่ละนิ้วก็มีความแตกต่างกันด้วย กล่าวคือ เสียงที่ได้จากนิ้ว p จะมีความหนา ชัด และมักจะดังที่สุด โดยธรรมชาติของกล้ามเนื้อของนิ้วมือ นิ้ว p จะเป็นนิ้วที่มีลักษณะการเคลื่อนไหว แตกต่างจากนิ้ว i, m และ a ดังนั้นในการบรรเลงหากใช้นิ้ว p สลับกับนิ้วอื่นๆ ทำให้บรรเลงยากกว่าปกติ (Glise, 1997) ซึ่งการบรรเลงนิ้ว p คู่กับนิ้ว m จะง่ายกว่าเมื่อเทียบกับนิ้ว p กับ i และนิ้ว p กับ a ในการพัฒนาเทคนิคมือขวา (โดยเฉพาะการบรรเลงระดับสูง) ควรจะฝึกซ้อมการใช้ นิ้ว p นิ้วอื่นๆให้เกิดความคล่องตัวสูงสุด จากหลักการนี้แล้ว ผู้วิจัยจึงพิจารณาให้น้ำหนักคะแนนของรายการข้อมูลที่กำหนดขึ้น และได้เป็นน้ำหนักคะแนน(ดังอธิบายในตารางที่3)

ขั้นที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผล และนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะมีขั้นตอนต่างๆดังต่อไปนี้

5.1 สรุปรายชื่อและจำนวนการสำรวจบทเพลงเดี่ยวกีตาร์คลาสสิกในระดับอุดมศึกษาที่มีคุณลักษณะในการเสริมสร้างทักษะความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ ที่ได้รับคัดเลือกจากอาจารย์ทั้ง 3 สถาบัน

5.2 นำบทเพลงที่ได้จากการสำรวจที่ได้รับการคัดเลือกจากอาจารย์ทั้ง 3 ท่าน มาวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือด้วยเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น ทั้งในเชิงทฤษฎี และเชิงปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังต่อไปนี้

5.1.1 การวิเคราะห์ในเชิงทฤษฎี ประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานของบทเพลง และการวิเคราะห์องค์ประกอบดนตรี

5.1.2 การวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ ทำได้โดยการสังเกตความถี่ของรายการข้อมูลความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือในบทเพลง และสรุปผลในเชิงปริมาณ โดยนำความถี่ที่ได้ คูณกับค่าน้ำหนักของแต่ละรายการ จากนั้นจึงรวมคะแนนและสรุปผล

ตัวอย่าง 1 การคำนวณความเป็นอิสระในมือซ้าย ในแนวตั้ง เคลื่อนไหว 1 นิ้ว ในนิ้ว 1

ความถี่การเคลื่อนไหวนิ้ว 1 ในแนวตั้ง x ค่าน้ำหนัก = คะแนนที่ได้

$$17 \times 1 = 17$$

สรุปผลได้ว่า มีคะแนนความเป็นอิสระในมือซ้าย ในแนวตั้ง เคลื่อนไหว 1 นิ้ว 17 คะแนน

ตัวอย่าง 2 การคำนวณความเป็นอิสระในมือขวา ในการเน้นเสียง แบบ Arpeggio ในนิ้ว m

ความถี่การเน้นเสียงนิ้ว m แบบ Arpeggio x ค่าน้ำหนัก = คะแนนที่ได้

$$19 \times 3 = 57$$

สรุปผลได้ว่า มีคะแนนความเป็นอิสระในมือขวา ในการเน้นเสียง แบบ Arpeggio ในนิ้ว m 57 คะแนน

จากการสรุปผลพบว่าความถี่ของรายการข้อมูลความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือทั้ง 2 รายการที่ใช้เป็นตัวอย่างมีจำนวนใกล้เคียงกัน แต่ผลคะแนนที่ได้แตกต่างกันมากเพราะค่าน้ำหนักของรายการข้อมูลความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือทั้ง 2 รายการ แตกต่างกัน

มือซ้าย										มือขวา									
การเคลื่อนไหวนิ้ว					การเคลื่อนไหวนิ้วบน					การเน้นเสียง					การหยุดเสียง				
ทักษะ	นิ้ว	นิ้วหนัก	ความถี่	รวม	ทักษะ	นิ้ว	นิ้วหนัก	ความถี่	รวม	ทักษะ	นิ้ว	นิ้วหนัก	ความถี่	รวม	ทักษะ	นิ้ว	นิ้วหนัก	ความถี่	รวม
เคลื่อนไหวนิ้ว 1 นิ้ว	1	1	17	17	ใช้นิ้วแรกคว่ำ position ปกติ 1 จังหวะ	12	1	6	6	Arpeggio	p	1			หยุด 1 นิ้ว	p	1	110	110
	2	2				13	1	1	1		i	2				i	2		
	3	4	1	4		14	2				m	3	19	57		m	3		
	4	3	1	3		23	2				a	1	22	22		a	2		
เคลื่อนไหวนิ้ว 2 นิ้ว	12	2			ใช้นิ้วแรกคว่ำ position ปกติ 2 จังหวะ	24	2			Block chord	p	2			หยุด 2 นิ้ว	p i	2		
	13	3				34	3				i	3	18	54		p m	4		
	14	3				12	2				m	3	49	147		p a	3		
	23	4				13	2				a	1	68	68		i m	2	18	36
เคลื่อนไหวนิ้ว 3 นิ้ว	24	4			ใช้นิ้วแรกคว่ำ position ปกติ 3 จังหวะขึ้นไป	14	3			รวมมือขวาการเน้นเสียง				348	i a	2	20	40	
	34	4				23	3						m a	2					
	123	3				24	3			หยุด 3 นิ้ว	p i m	2							
	124	3				34	4				p i a	4							
134	4			12	3			p m a	3										
234	5			13	3			i m a	1										
เคลื่อนไหวนิ้ว 4 นิ้ว	1234	5				14	4			รวมมือขวาการหยุดเสียง					186				
						23	4												
						24	4												
						34	5												
รวมมือซ้ายการเคลื่อนไหวนิ้วในแนวตั้ง					24	รวมมือซ้ายการเคลื่อนไหวนิ้วในแนวนอน					7	31							

รวมมือขวา

รวมมือซ้าย

จากการสำรวจบทเพลงที่ใช้ในระดับอุดมศึกษา พบว่าบทเพลงที่ได้รับการนำเสนอจากอาจารย์ทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ 1. Fantasia : S.L. Weiss 2. Prelude Fugue and Allegro: J.S. Bach 3. Variation on a theme of G.F.Handel : M. Giuliani และ 4. Estudios 2 (Segovia Edition) F. Sor ซึ่งในบทความนี้จะนำเสนอตัวอย่างการวิเคราะห์เพลง *Variation on a theme of G.F.Handel* : M. Giuliani

ตารางที่ 5 ตารางเปรียบเทียบผลการสำรวจบทเพลงที่ใช้ในระดับอุดมศึกษา

ความถี่ที่ได้รับเลือก	จำนวนเพลง	ร้อยละ (จากจำนวนทั้งหมด)
1	11	33
2	18	55
3	4	12

จากการสำรวจบทเพลงที่ใช้ในระดับอุดมศึกษาได้บทเพลงจำนวน 33 เพลงซึ่งได้รับเลือกจากอาจารย์ทั้ง 3 ท่านด้วยคะแนนที่แตกต่างกันดังนี้ เพลงที่ได้รับเลือกจากอาจารย์ 1 ท่านมีจำนวน 11 เพลง คิดเป็นร้อยละ 33 เพลงที่ได้รับเลือกจากอาจารย์ 2 ท่านมีจำนวน 18 เพลง คิดเป็นร้อยละ 55 และเพลงที่ได้รับเลือกจากอาจารย์ทั้ง 3 ท่านมีจำนวน 4 เพลง คิดเป็นร้อยละ 12 ซึ่งเพลงที่ได้รับเลือกจากอาจารย์ทั้ง 3 ท่าน จะนำไปในการวิเคราะห์ด้วยแบบวิเคราะห์ความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพลง

2.1 การวิเคราะห์เชิงทฤษฎี

จากการวิเคราะห์เชิงทฤษฎีพบว่า เพลง Variation on a theme of G.F. Handel ประพันธ์โดย Mauro Giuliani ความยาว 185 ห้องอยู่ในอัตราจังหวะ 2/4 ความเร็ว andantino อยู่ในบันไดเสียง A Major ใช้รูปแบบการประพันธ์ Theme and Variations มีลักษณะพื้นผิวเป็น Homophony ใช้เสียงประสานที่ไม่ซับซ้อนมาก คอร์ดที่ใช้ได้แก่ I, II⁷, V, V⁷, iii และ viio (A, B⁷, E, E⁷, C[#]m และ G[#]dim⁷) มีความเข้มของเสียงตั้งแต่ pianissimo จนถึง fortissimo

2.2 การวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ

การวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือในแต่ละท่อนของเพลง Variation on a theme of G.F.Handel ประกอบด้วยการนำเสนอผลคะแนนความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือซ้ายและขวาในด้านต่างๆตามรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ตารางแสดงคะแนนการวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือในแต่ละท่อนของเพลง Variation on a theme of G.F.Handel

ท่อน	มือซ้าย							รวมซ้าย	มือขวา					รวมขวา	รวม 2 มือ
	ตั้ง				นอน				เน้น		หยุด				
	1 นิ้ว	2 นิ้ว	3 นิ้ว	4 นิ้ว	1position	2position	3position		block	arpeggio	1 นิ้ว	2 นิ้ว	3 นิ้ว		
1	6				1			7	64		3			67	74
2	6				1			7	59		3			62	69
3	4							4	71		6			77	81
4					3			3	47		6			53	56
5	7							7			45	76		121	128
6					3			3	28		18			46	49
7								0		79	29			108	108

จากตารางวิเคราะห์ จะเห็นว่าเพลง Variation on a theme of G.F. Handel เหมาะสมกับการฝึกความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือขวา ในการเน้นเสียงมากที่สุด ลำดับรองลงมาคือ ความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือซ้าย ในการหยุดเสียง แต่จะมีผลคะแนนความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือซ้าย ในแนวตั้ง และแนวนอนน้อยกว่า เพลงนี้จึงเหมาะกับการฝึกความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือในมือขวามากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ พื้นผิว (Texture) บทเพลงในยุคคลาสสิกที่มีลักษณะพื้นผิวแบบ Homophony ซึ่งมักจะมีทำนองหลักทำนองเดียว ประกอบกับเสียงประสาน (Harmony) ดังนั้นบทเพลงในยุคนี้จึงมักมีรูปแบบการวางนิ้ว (Fingering) ที่อยู่ในรูปของคอร์ด จึงทำให้รูปแบบการวางนิ้วของมือซ้ายไม่ซับซ้อนนัก แต่ผู้บรรเลงต้องบรรเลงให้ทำนองเด่นชัดออกมาจากเสียงประสาน ทำให้ความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือในมือขวามีมากกว่า

การอธิบายแต่ละท่อนใช้แนวทางดังนี้ คือ อธิบายตามหลักทฤษฎีดนตรี และหลักความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือ ท่อนที่ 1 (Theme) มีลักษณะเป็น Block chord โดยมีทำนองอยู่ในแนวนอนสุด ท่อนนี้นำทำนองหลักมาจากบทเพลง Harmonious Blacksmith ผลงานการประพันธ์ของ G.F. Handel ผู้ประพันธ์ในยุคคลาสสิก ซึ่งเทคนิคการประพันธ์ที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ คือ การใช้ Block Chord ซึ่งเมื่อนำมาบรรเลงในกีตาร์คลาสสิก ผู้บรรเลงจำเป็นต้องทำนองออกมาให้เด่นชัด ทำให้มีคะแนนการเน้นเสียงในการเล่น Block chord มากที่สุด บทเพลงท่อนนี้จึงเหมาะสำหรับใช้ในการฝึกซ้อม ความเป็นอิสระในนิ้วมือขวา เรื่องการเน้นเสียงมากที่สุด

ท่อนที่ 2 (Variation 1) มีทำนอง และเสียงประสานคล้ายท่อนแรกมาก มีความแตกต่างเพียงเล็กน้อย คือ มีการเปลี่ยนจังหวะจากตัวดำ เป็นเข้บ็ต 1 ชั้น โดยเล่นคอร์ดเดิมในจังหวะตก แต่แทรกโน้ตประสานเชื่อมระหว่างคอร์ด ทำให้ท่อนนี้ฟังดูเหมือนมีการเคลื่อนไหวของทำนองมากขึ้น เนื่องจากท่อนที่ 2 นี้ มีความคล้ายคลึงกับท่อนแรก ทำให้คะแนนความเป็นอิสระในนิ้วมือขวาด้านเน้นเสียงใน Block Chord สูงที่สุด เหมือนท่อนแรก แต่จะมีคะแนนน้อยกว่าเล็กน้อยเนื่องจากท่อนนี้มีโน้ตลักษณะที่เป็น Block Chord น้อยกว่าท่อนแรก

ท่อนที่ 3 (Variation 2) มีลักษณะจังหวะของทำนองโดยรวมเป็นโน้ต 3 พยางค์ โดยยังคงทำนองหลัก และเสียงประสานเดิมจากท่อน Theme ไว้ แต่มีจังหวะของทำนองที่ต่างจากเดิมคือเป็นโน้ต 3 พยางค์โดยเพิ่มโน้ตเชื่อมระหว่างคอร์ดที่ทำนอง จึงทำให้ทำนองในท่อนนี้มีลักษณะคล้ายสเกล ท่อนนี้จึงสามารถใช้ในการฝึกเทคนิคด้านการเล่นสเกล A Major ได้ดี ท่อนนี้ยังคงมีคะแนนความเป็นอิสระในนิ้วมือขวาด้านเน้นเสียงใน Block Chord มากที่สุด แต่หากเปรียบเทียบคะแนนความเป็นอิสระในนิ้วมือขวาด้านเน้นเสียงใน Block Chord ใน 3 ท่อน จะเห็นว่าท่อนนี้มีความเป็นอิสระในนิ้วมือขวาด้านเน้นเสียงใน Block Chord มากที่สุด แต่ส่วนหนึ่งมีปัจจัยมากจากความยาวของบทเพลง เนื่องจากท่อนที่ 3 นี้มีความยาวมากที่สุด

ท่อน 4 (Variation 3) มีลักษณะเป็นโน้ตเข้บ็ต 2 ชั้น มีการเดินทำนองในรูปแบบของสเกล และ arpeggio ท่อนนี้มีคะแนนความเป็นอิสระในนิ้วมือขวาด้านเน้นเสียงมากเท่าท่อนอื่นๆ แต่ท่อนนี้เหมาะกับการฝึก Articulation โดยในท่อนนี้จะมีจุดเด่นที่การเล่นโน้ต Slur และ Staccato

ท่อน 5 (Variation 4) ท่อนนี้เป็นท่อนที่มีความโดดเด่นมากของบทเพลง Theme and Variation ชุดนี้ มีลักษณะเป็นโน้ตเบส และ Block chord สลับกัน และเป็นโน้ตเสียงสั้น และเร็วตลอดทั้งบทเพลง ท่อนนี้เหมาะสำหรับฝึกความเป็นอิสระในนิ้วมือขวาด้านหยุดเสียงที่โดดเด่นมาก โดยมีคะแนนความเป็นอิสระในนิ้วมือขวาด้านหยุดเสียงมากที่สุดในทุกท่อน นอกจากนี้ยังเหมาะสำหรับการฝึกเทคนิคเรื่องความคล่องตัวของมือซ้าย และความแข็งแรงของมือขวา เพราะท่อนนี้มีจังหวะเร็ว และค่อนข้างดัง หากจะเล่นบทเพลงให้ได้ไพเราะสมบูรณ์จำเป็นต้องมีมือซ้ายที่คล่องตัวเพื่อความเร็ว และมือขวาที่แข็งแรงเพื่อเสียงที่ชัดและแน่น

ท่อนที่ 6 (Variation 5) อยู่ในบันไดเสียง A minor มีจังหวะช้า เน้นการเล่นโน้ตเสียงยาว ท่อนนี้มีคะแนนความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือน้อย แต่เหมาะสำหรับการฝึกการเล่นโน้ตเสียงยาว (Legato) เนื่องจากท่อนนี้อยู่ในบันไดเสียงไมเนอร์ มีจังหวะช้า มี Expression Mark คือ Minore Sostenuto จึงต้องบรรเลงให้ช้าหนัก เน้นความยาวของทำนองและเสียงประสาน

ท่อน 7 (Variation 6) เดินทำนองด้วยการกระจายคอร์ด(Arpeggio) เป็นส่วนใหญ่ ในช่วงท้ายของท่อนมีการใช้สเกลในการเดินทำนอง คะแนนความเป็นอิสระในนิ้วมือในท่อนนี้จึงมีน้ำหนักไปที่คะแนนความเป็นอิสระในนิ้วมือขวาด้านการเน้นเสียงแบบกระจายคอร์ด และการหยุดเสียงนอกจากนี้ยังใช้ฝึกเทคนิคด้านความเร็วได้อีกด้วย

จากการวิเคราะห์ทั้ง 7 ท่อนสามารถสรุปได้ว่า” บทเพลงนี้มีคะแนนความเป็นอิสระในนิ้วมือขวามากกว่ามือซ้าย มีความเหมาะสมในการนำไปฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาทักษะในมือขวา เพราะบทเพลงนี้อยู่ในยุคคลาสสิก มีพื้นผิวแบบ Homophony ที่มีเสียงประสานคู่กับทำนองเพลงแนวเดียว ทำให้การใช้ทางนิ้วมือซ้ายมักอยู่ในรูปของคอร์ดเป็นส่วนมาก มีจังหวะเปลี่ยนคอร์ดไปพร้อมกับทำนองอย่างชัดเจน ไม่มีการทับซ้อนของทำนองและคอร์ดเหมือนบทเพลงในยุคเรอเนซองหรือบาโรกที่มีพื้นผิวแบบ Polyphony ซึ่งจะมีคะแนนความเป็นอิสระในนิ้วมือซ้ายมากกว่า

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ และจำแนกความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือในบทเพลงกีตาร์คลาสสิก สร้างเครื่องมือแบบวิเคราะห์เพลงสำหรับการฝึก “ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือ” ในการบรรเลงกีตาร์คลาสสิก และนำเครื่องมือไปวิเคราะห์บทเพลง ผู้วิจัยได้ทำการอภิปรายไว้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลให้แต่ละบทเพลงมีความเป็นอิสระในนิ้วมือที่แตกต่างกันทางนิ้ว (Fingering), ลักษณะพื้นผิว (Texture) และความยาว 1)ปัจจัยด้านทางนิ้ว (Fingering)ในการฝึกซ้อมเพลงแต่ละเพลง ผู้บรรเลงสามารถใช้ทางนิ้วที่แตกต่างกันออกไปได้ ในแต่ละทางนิ้วนั้นจะให้ลักษณะเสียง และความสะดวกในการบรรเลง ที่แตกต่างกันออกไปมากหรือน้อยตามความแตกต่างของทางนิ้วแต่ละทาง และจะส่งผลให้เหมาะสมในการฝึกความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือแตกต่างกันออกไปด้วย แต่ทั้งนี้ผู้บรรเลงสามารถตัดสินใจเลือกทางนิ้วที่เหมาะสมกับทักษะของตนเองมากที่สุด ปัจจัยต่อมาที่ส่งผลกับความเป็นอิสระในนิ้วมือ คือ 2)พื้นผิว (Texture) บทเพลงที่มีพื้นผิวที่ต่างกันจะทำให้มีความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือที่แตกต่างกัน พื้นผิวแบบ Polyphony จะมีความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือนอกจากนี้ โดยเฉพาะมือซ้าย เนื่องจากบทเพลงประเภทนี้จะมีแนวทำนองหลายทำนองสอดประสานกันส่งผลทำให้รูปแบบการวางนิ้วมือซ้ายจะมีความซับซ้อนมากกว่า บทเพลงที่มีพื้นผิวแบบ Homophony ซึ่งมักจะมีการวางนิ้วอยู่ในรูปของคอร์ด และปัจจัยสุดท้ายคือ 3)ความยาวของบทเพลง เพลงที่มีความสั้นยาวต่างกันย่อมส่งผลให้ความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือแตกต่างกัน แต่ควรพิจารณาจุดประสงค์การฝึกซ้อมเป็นเพลงๆไป กล่าวคือ เพลงที่มีคะแนนความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือนั้นอาจจะไม่ได้เหมาะสมกับการฝึกซ้อมของตนเองมากที่สุดเสมอไป ผู้ฝึกซ้อมควรพิจารณาจุดด้อยของตนเอง แล้วจึงเลือกบทเพลงที่แก้ปัญหาได้ตรงจุด เช่น หากผู้ฝึกซ้อมมีข้อด้อยที่ความเป็นอิสระในมือขวาด้านการหยุดเสียง ก็ควรที่จะเลือกเพลงที่คะแนนมีความเป็นอิสระในมือขวาด้านการหยุดเสียงมากที่สุด ถึงแม้จะมีเพลงอื่นที่มีคะแนนความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือในภาพรวมมากกว่า

2. การวิเคราะห์บทเพลงก่อนการฝึกซ้อมจะทำให้ มีความเข้าใจในบทเพลงได้ดีขึ้น และสามารถฝึกซ้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การวิเคราะห์เพลงโดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นในงานวิจัยชิ้นนี้ จะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์เชิงทฤษฎี และการวิเคราะห์เชิงปฏิบัติ การวิเคราะห์ในส่วนของทฤษฎี จะทำให้เข้าใจบทเพลง ความเหมือน ความแตกต่าง ความเชื่อมโยงของแต่ละท่อนเพลง รู้ทำนองหลัก เข้าใจว่าแต่ละท่อนนำทำนองหลักไปพัฒนา ต่อขยายอย่างไรด้วยวิธีการใด ซึ่งจะทำให้เรารู้แนวทางการบรรเลงบทเพลงในภาพรวม และการบรรเลงแต่ละท่อน ส่วนการวิเคราะห์เชิงปฏิบัติ จะทำให้เรารู้เทคนิคที่จำเป็นในแต่ละท่อน เข้าใจความยากง่ายข้อควรระวังในการบรรเลง ซึ่งจะทำให้ผู้ฝึกซ้อมมีแนวทางในการฝึกซ้อมให้บรรเลงบทเพลงได้สมบูรณ์ ไพเราะ ใกล้เคียงกับที่ตั้งเป้าหมายไว้มากที่สุด

3. การพัฒนาความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือจะช่วยให้ทักษะด้านอื่นๆพัฒนาขึ้นด้วย เช่น ความเป็นอิสระในนิ้วมือซ้าย จะช่วยพัฒนาทักษะ Hinge Bar, Slur, Ornament และความยืดหยุ่นของมือซ้าย ความเป็นอิสระในนิ้วมือขวา จะช่วยพัฒนาทักษะ Tremolo, Arpeggio และความแข็งแรงของมือขวา และอาจทำวิจัยครั้งต่อไปในแนวทางการหาความสัมพันธ์ของความเป็นอิสระในนิ้วมือกับทักษะอื่น หรือแนวทางการนำความเป็นอิสระในแต่ละนิ้วมือไปพัฒนาทักษะอื่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในปัจจุบันผู้สอนวิชาทักษะกีตาร์คลาสสิกจะเป็นผู้เลือกบทเพลงที่จะนำไปสอนด้วยตนเอง ซึ่งบทเพลงที่นำไปใช้ในการเรียนการสอนควรเป็นบทเพลงที่ช่วยพัฒนาทักษะที่มีอยู่ หรือแก้ไขทักษะที่บกพร่องของผู้เรียน จึงจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ปัญหาให้ผู้เรียนได้ ครูผู้สอนสามารถนำเครื่องมือแบบวิเคราะห์ความเป็นอิสระของแต่ละนิ้วมือไปใช้ หรือไปเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เพลง ซึ่งจะสามารถวิเคราะห์เพลงในเชิงทักษะโดยใช้หลักการการวัดและประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้วิเคราะห์เพลงได้ละเอียดเป็นรูปธรรม สามารถจำแนกปริมาณของทักษะความเป็นอิสระในนิ้วมือต่างๆในบทเพลงได้ เพื่อจะคัดเลือกบทเพลงที่เหมาะสมกับของผู้เรียนแต่ละคนที่มีความต้องการที่แตกต่างกันได้เหมาะสมมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไปอาจจะต่อยอดการวิเคราะห์ด้วยการเปรียบเทียบคะแนนความเป็นอิสระของนิ้วมือในบทเพลงประเภทต่างๆเปรียบเทียบกัน เช่น เปรียบเทียบความเป็นอิสระของนิ้วมือของเพลงในแต่ละยุค, เปรียบเทียบความเป็นอิสระของนิ้วมือของผู้ประพันธ์ต่างๆ หรือเปรียบเทียบความเป็นอิสระของนิ้วมือของแบบฝึกหัด(Etude) ซึ่งจะทำให้เห็นความแตกต่าง เกิดแนวคิดในการเปรียบเทียบ และวิเคราะห์เพลงมากขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2553. *ดนตรีศึกษา: หลักการและสาระสำคัญ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยา วอสเบียน. 2531. *ประวัติความเป็นมาของกีตาร์ตั้งแต่ศตวรรษที่ 15 ถึง ศตวรรษที่ 20*. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์

- วรรณิ์ แกมเกตุ. 2551. *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ติรกานัน. 2549. *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีรยา ภัทรอาชาชัย. 2539. *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2535. *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- กาญจนา มณีแสง. 2522. *หลักการวิจัยเบื้องต้นทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคม*. กรุงเทพมหานคร : ธเนศวรการพิมพ์.
- ณัชชา พันธุ์เจริญ. 2543. *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวเจตน์ มาสกุลรัตน์ .30 ตุลาคม 2555.อาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์ สาขาคณตรีศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *สัมภาษณ์*.
- พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์.30 ตุลาคม 2555.อาจารย์ประจำ คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *สัมภาษณ์*.
- รัฐศาสตร์ เวียงสมุทร.30 ตุลาคม 2555.อาจารย์ประจำ คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาคณตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา. *สัมภาษณ์*.

รายการอ้างอิง

ภาษาอังกฤษ

- Tennant, S. (1995). *Pumping Nylon: the Classical Guitarist's Technique Handbook*. Alfred.
- Tennant, S. (1995). *Basic Classical Guitar Method*. Alfred.
- Duncan, C. (1980). *The Art of Classical Guitar Playing*. Florida: Summy-Birchard, Inc.
- Glise, A. (1997). *Classic Guitar Pedagogy a Hand Book for Teachers*. Melbay, Inc.
- Wade, G. (2001). *A Concise History of the Classic Guitar*. Melbay, Inc
- Wade, G. & Garo, G. (1997). *New Look at Segovia, His Life, His Music*. Melbay, Inc.
- Gunod, N. (1996). *Classical guitar for beginners*. Alfred.
- Parncutt, R. & McPherson, G.E. (2002). *The Science and Psychology of Music Performance*. New York: Oxford.